

Ouder-en-kindcentrum Amsterdam-Noord

Voor alle vragen over de opvoeding
en gezondheid van kinderen

Inhoud

Ouder-en-kindcentrum

Vraagbaak en vinger aan de pols 3

Voor alle kinderen in Amsterdam-Noord

Laagdrempelig en herkenbaar 4

Samenwerking en continuïteit

Eenduidige overdracht 6

Vier partners in een Ouder-en-kindcentrum

Verloskundigen 8

Kraamverzorgenden 9

Consultatiebureaus 10

Opvoedingsondersteuning & Ontwikkelingsstimulering 11

Ouder-en-kindcentrum

Vraagbaak en vinger aan de pols

Zal ik thuis bevallen of in het ziekenhuis? Hoe regel ik de kraamzorg? Is borstvoeding echt het beste? Waarom huilt mijn kind zo vaak? Groeit mijn dochter genoeg? Is mijn zoontje te dik? Hoe leer ik mijn kind opruimen? Bij de opvoeding van kinderen komt heel wat kijken en ouders zitten vaak boordevol vragen over gezondheid, opvoeding en ontwikkeling van hun kind. Met al deze vragen kunnen ouders terecht bij het Ouder-en-kindcentrum (OKC). En als ze juist geen vragen hebben, is het toch goed als iemand de vinger aan de pols houdt.

Het Ouder-en-kindcentrum is een samenwerkingsverband van verloskundigen, kraamverzorgenden, consultatiebureaus en aanbieders van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering. Zwangere vrouwen, kraamvrouwen en ouders van baby's, peuters en kleuters vinden hier ondersteuning bij hun vragen, twijfels of zorgen. Het Ouder-en-kindcentrum begeleidt de ouders vanaf de zwangerschap tot het moment dat het kind naar de basisschool gaat. De vier partners in het Ouder-en-kindcentrum stemmen hun werk op elkaar af en vormen een keten van zorg. Op die manier

creëren zij voor kinderen een zo groot mogelijke kans om gezond op te groeien. De meeste kinderen groeien op zonder grote problemen. Zij zijn gezond en ontwikkelen zich voorspoedig. Maar als er een belemmering in de ontwikkeling wordt vermoed, is tijdige signalering van groot belang.

'Vroeg begonnen, veel gewonnen' is het motto van het Ouder-en-kindcentrum in Amsterdam-Noord. In deze folder leest u hoe dat in de praktijk in zijn werk gaat.

Voor alle kinderen in Amsterdam-Noord

Laagdrempelig en herkenbaar

Stadsdeel Amsterdam-Noord is verdeeld in regio's. Elke regio heeft een eigen Ouder-en-kindcentrum, gekoppeld aan een van de vier consultatiebureaus. In De Banne en in Midden-Noord draait het Ouder-en-kindcentrum al vanaf 2003. In het voorjaar van 2005 zijn er nog twee gestart in Tuindorp Oostzaan en in Nieuwendam. Alle kinderen die in Amsterdam-Noord ter wereld komen, worden dus begeleid via een Ouder-en-kindcentrum.

Een Ouder-en-kindcentrum is geen centrum in de letterlijke zin van het woord, maar de naam voor een samenwerkingsverband. De verschillende partners zijn niet per definitie gevestigd in hetzelfde gebouw. De partners zijn voor de ouders goed herkenbaar aan het overkoepelende logo. Elke regio heeft daarbij een eigen kleur. De vestigingen zijn laagdrempelig; ouders kunnen hier met al hun vragen terecht.

De partners in een OKC:

- Verloskundigen
- Kraamverzorgenden
- Consultatiebureaus
- Opvoedingsondersteuning en Ontwikkelingsstimulering (O&O)

Het OKC coördineert:

- Voorlichting
- Signalering
- Ondersteuning
- Verwijzing

De kennismaking met het Ouder-en-kindcentrum begint meestal bij de verloskundige. Dat is immers het eerste contact tijdens de zwangerschap. De verloskundige wijst ouders op voorlichtingsbijeenkomsten voor aanstaande ouders en op de dienstverlening van de kraamverzorging en het consultatiebureau. In een volgende fase verwijst het consultatiebureau indien nodig naar activiteiten op het gebied van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering. Het Ouder-en-kindcentrum volgt de gezondheid, opvoeding en ontwikkeling van kinderen totdat zij naar de basisschool gaan.

Verklaring van de nummers op het kaartje:

1. Verloskundigenpraktijk Meidoornplein	8
2. Verloskundigenpraktijk Bannebuik	8
3. Verloskundigenpraktijk Terra	8
4. BovenJziekenhuis	8
5. De Baker Kraamverzorging	9
6. Consultatiebureau GG&GD	10
7. Consultatiebureau Amsterdam Thuiszorg	10
8. Consultatiebureau GG&GD	10
9. Consultatiebureau GG&GD	10
10. Opvoedingsondersteuning Buurtcentrum de Meeuw	11
11. Opvoedingsondersteuning Buurtcentrum 't Zwanenmeer	11
12. Opvoedingsondersteuning Buurtcentrum de Rietwijker	11
13. Opvoedingsondersteuning Buurtcentrum de Evenaar	11

Samenwerking en continuïteit

Eenduidige overdracht

De kracht van het Ouder-en-kindcentrum is de continuïteit die door de samenwerking ontstaat. Elke partner is een schakel in de keten van zorg. Belangrijk hierbij zijn de afspraken die gemaakt zijn over wie wanneer de verantwoordelijkheid heeft en deze ook moet dragen. Op die manier krijgen ouders een eenduidig antwoord op al hun vragen. Bovendien kunnen hulpverleners tijdig ingrijpen als er problemen zijn en professionele hulp gewenst is. Het Ouder-en-kind-centrum is een spin in het web van voorlichting, signalering, ondersteuning en verwijzing en levert een

bijdrage aan verbeterde zorg rondom het kind.

Nauwe samenwerking en goede afstemming zijn de sleutelwoorden voor het succes van de Ouder-en-kindcentra. Er zijn duidelijke afspraken over het doorgeven van informatie aan de verschillende OKC-partners. Zo is bijvoorbeeld een overdrachtsprotocol vastgesteld dat zorgt voor snelle en eenduidige informatieoverdracht aan de volgende schakel in de zorgketen. Hierdoor besteden adviseurs en hulpverleners minder tijd aan het papierwerk en

hebben zij meer aandacht voor het échte werk. Voor de ouders is dat prettig omdat ze hun verhaal niet telkens opnieuw hoeven te vertellen. Voor kraamzorg en consultatiebureau is dit handig omdat ze zich goed kunnen voorbereiden op een eerste bezoek.

Het kind profiteert omdat er geen informatie verloren gaat, die relevant kan zijn bij het gezond opgroeien. De informatie wordt alleen doorgegeven met toestemming van de ouders, tenzij de zorg om het kind anders gebiedt.

De kracht van een OKC:

- Laagdrempelige voorzieningen
- Eenmalige registratie
- Verworven informatie gaat niet verloren
- Samenhangende opvoedingsondersteuning
- Alert reageren op opvoedingsvragen
- Tijdig signaleren van ontwikkelingsachterstand
- Snel verwijzen

Keten van zorg: vroeg begonnen, veel gewonnen

	Zwangerschap	Bevalling	Kraamtijd Dag 1-4	Kraamtijd Dag 5-8	1	2	3	4	...	18
Verloskundige	x	x	x	x						
Kraamzorg		x	x	x						
Consultatiebureau				x	x	x	x	x		
O&O	x				x	x	x	x	x	x

De verloskundige draagt de eindverantwoordelijkheid tot en met de kraamperiode. Daarna neemt het consultatiebureau de begeleiding van het kind over. De activiteiten van Opvoedingsondersteuning en Ontwikkelingsstimulering (O&O) worden aan alle ouders bekend gemaakt via het consultatiebureau of de kraamverzorgende.

Vier partners in een Ouder-en-kindcentrum

Verloskundigen

	Zwangerschap	Bevalling	Kraamtijd Dag 1-4	Kraamtijd Dag 5-8	1	2	3	4	...	18
Verloskundige	x	x	x	x						

Het eerste contact met een Ouder-en-kindcentrum vindt plaats bij de verloskundige. Deze wordt meestal vanaf de twaalfde week van de zwangerschap bezocht. De verloskundige volgt de ontwikkeling van de zwangerschap en begeleidt de bevalling, zowel thuis als bij poliklinische bevallingen in het ziekenhuis. De zwangerschapscontroles bestaan onder andere uit bloeddrukmetingen en het volgen van de groei van de baarmoeder en het kind. Doel van de zwangerschapsbegeleiding is vroegtijdig risico's opsporen en deze voorkomen. Bij mogelijke afwijkingen verwijst de verloskundige naar een gynaecoloog. Ook tijdens de kraamperiode is de verloskundige de eindverantwoordelijke.

Voor de aanstaande moeder is de verloskundige de eerste vraagbaak voor alles wat zij wil weten over de zwangerschap en de bevalling. Ook geeft de verloskundige informatie over voeding en leefregels. Daarnaast is de verloskundige vaak de eerste die kan

signaleren of de moeder en het kind extra zorg nodig hebben. Binnen een Ouder-en-kindcentrum kan de verloskundige in het belang van het kind tijdig een zorgcoördinator inschakelen. Dit gebeurt als het vermoeden bestaat dat hulpverlening wenselijk is maar deze hulp niet op gang komt. Gelukkig is dat voor de meeste kinderen in Amsterdam-Noord niet nodig; het merendeel van de baby's komt gezond ter wereld en groeit voorspoedig op.

Verloskundigenpraktijk Meidoornplein

Meidoornplein 15 huis
1031 GA Amsterdam
T: 020 632 60 76

Verloskundigenpraktijk Bannebuik

Gezondheidscentrum Bannedok
Parlevinker 7
1034 PX Amsterdam
T: 020 493 12 22

Verloskundigenpraktijk Terra

Banne Buikslootlaan 63 A
1034 AA Amsterdam
T: 020 337 24 03

BovenIJziekenhuis

Afdeling gynaecologie/verloskunde
Statenjachtstraat 1
1034 CS Amsterdam
T: 020 634 63 17

Kraamverzorgenden

	Zwangerschap	Bevalling	Kraamtijd Dag 1-4	Kraamtijd Dag 5-8	1	2	3	4	...	18
Kraamzorg		x	x	x						

In Amsterdam-Noord wordt alle kraamzorg gecoördineerd door De Baker Kraamverzorging. Aanstaaende ouders worden meestal via de verloskundige gewezen op de noodzaak om dit zo vroeg mogelijk te regelen. Maar ook als dat er niet van is gekomen, heeft een kraamvrouw recht op verzorging. Bij thuisbevallingen assisteert een kraamverzorgende de verloskundige. Die kan dus rekenen op twee deskundige handen erbij. De kraamverzorgende creëert rust na de bevalling en helpt de ouders zonnodig over hun eerste onzekerheid heen.

De kraamperiode duurt meestal acht dagen. Op medische indicatie is een verlengde kraamperiode mogelijk. Het aantal uren zorg dat de kraamvrouw krijgt, is maatwerk; de behoefte wordt vastgesteld op basis van een groot aantal criteria. Tijdens de kraamperiode geeft de kraamverzorgende directe zorg aan moeder en kind. Bovendien geeft de kraamverzorgende voorlichting en instructie aan de kersverse ouders. Belangrijk daarbij is het begeleiden van het geven van borstvoeding. Doel van de kraamperiode

is de ouders op weg helpen, zodat zij leren hun baby te verzorgen. Als de kraamverzorgende mogelijke problemen signaleert bij andere kinderen in het gezin, wordt dit aan de orde gesteld.

De kraamverzorgende doet alle controles bij moeder en kind en schrijft de benodigde informatie in het kraamzorgdossier. Dit geeft een beeld van het verloop van de kraamperiode. Het consultatiebureau, dat hierna de verantwoordelijkheid overneemt, is zo op de hoogte van de situatie tijdens de eerste levensdagen van het kind.

De Baker Kraamverzorging

Banne Buikslootlaan 63 D
1034 AA Amsterdam
T: 020 631 45 10

Consultatiebureaus

	Zwangerschap	Bevallings	Kraamtijd Dag 1-4	Kraamtijd Dag 5-8	1	2	3	4	...	18
Consultatiebureau				x	x	x	x	x		

De vier consultatiebureaus in Amsterdam-Noord vormen de spil van de Ouder-en-kindcentra. Hier werken artsen en verpleegkundigen die gespecialiseerd zijn in jeugdgezondheidszorg. Zij volgen de kinderen in hun groei en ontwikkeling. Het eerste contact vindt plaats als het kind vier tot acht dagen oud is. Dan komt een verpleegkundige langs voor een hieprijkje en een eerste gehoorstest. Ouders bezoeken het consultatiebureau in het eerste levensjaar van hun kind een keer of acht en daarna gemiddeld twee keer per jaar.

Op het consultatiebureau krijgen ouders informatie over de gezondheid en de ontwikkeling van hun kind. Zij kunnen hier bijvoorbeeld terecht met vragen over slapen, eten of gedrag. De verpleegkundigen en artsen meten de groei en ontwikkeling van het kind. Hierbij gaat het niet alleen om lichamelijk onderzoek en het volgen van de psycho-sociale ontwikkeling, maar ook om het tijdig signaleren van een te weinig stimulerende omgeving voor het kind. Indien nodig verwijst het consultatiebureau ouders naar opvoedingsondersteuning of hulpver-

lening. Ook zorgt het consultatiebureau voor inentingen volgens het rijksvaccinatieprogramma. Het consultatiebureau volgt baby's, peuters en kleuters tot het moment dat zij naar de basisschool gaan. In de meeste gevallen is dat op vierjarige leeftijd. Op dat moment neemt de Schoolgezondheidszorg deze taak over.

Consultatiebureau GG&GD

Wingerdweg 52
1032 AN Amsterdam
T: 020 55 55 886

Consultatiebureau Amsterdam Thuiszorg

Parlevinker 7
1034 PX Amsterdam
T: 020 633 66 79

Consultatiebureau GG&GD

Purmerweg 46
1023 BA Amsterdam
T: 020 55 55 811

Consultatiebureau GG&GD

Aldebaranplein 2 f
1033 GS Amsterdam
T: 020 55 55 806

Opvoedingsondersteuning & Ontwikkelingsstimulering (O&O)

	Zwangerschap	Bevalling	Kraamtijd Dag 1-4	Kraamtijd Dag 5-8	1	2	3	4	...	18
O&O	x				x	x	x	x	x	x

Opvoeden roept bij alle ouders wel eens vragen op en een steuntje in de rug kan dan prettig zijn. Daarom is aan elk Ouder-kindcentrum een pedagogisch adviseur verbonden die zich richt op Opvoedingsondersteuning & Ontwikkelingsstimulering (O&O). De pedagogisch adviseur werkt vanuit een buurtcentrum in de nabijheid van het consultatiebureau, maar bezoekt ook peuterspeelzalen en scholen. Soms nemen ouders zelf het initiatief om raad te vragen. Maar ook anderen - bijvoorbeeld peuterspeelzaalleidsters, leerkrachten en verpleegkundigen - kunnen hen wijzen op het aanbod.

Opvoedingsondersteuning kan variëren van een telefoontje naar de opvoedtelefoon, een gesprek met de pedagogisch adviseur of deelname aan een van de vele opvoedcursussen. Afhankelijk van de vraag verzorgt de pedagogisch adviseur bijvoorbeeld cursussen over drukke kinderen, over grenzen stellen of over omgaan met lastige pubers. Ontwikkelingsstimulering bestaat uit activiteiten om ouders te helpen hun kind te stimuleren en te activeren. Dit gebeurt onder andere via projecten waarbij de ouders leren hoe ze met hun kind kunnen spelen en waarom dat belangrijk is. Doel van al deze activiteiten is de ouders meer zelfvertrouwen geven en de kinderen

helpen om zich goed en gezond te ontwikkelen. Het aanbod onder de noemer O&O loopt door totdat de kinderen volwassen zijn.

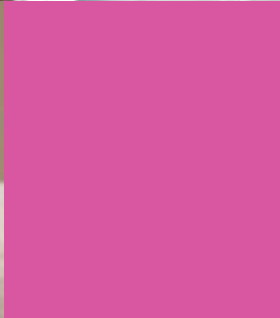
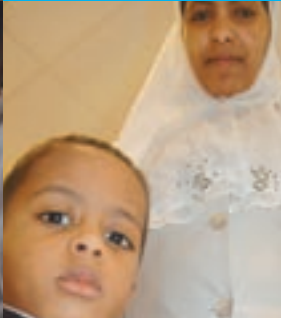
Opvoedingsondersteuning
Buurtcentrum de Meeuw
 Motorwal 300
 1021 PH Amsterdam
 T: 020 632 38 45

Opvoedingsondersteuning
Buurtcentrum 't Zwanemeer
 Beemsterstraat 491
 1024 BE Amsterdam
 T: 020 636 73 34

Opvoedingsondersteuning
Buurtcentrum de Rietwijker
 Parlevinker 9
 1034 PX Amsterdam
 T: 020 633 13 37

Opvoedingsondersteuning
Buurtcentrum de Evenaar
 Kometensingel 189
 1033 BE Amsterdam
 T: 020 631 59 41

Colofon

Deze folder is een uitgave van het stadsdeel Amsterdam-Noord en de samenwerkende partners van de Ouder-en-kindcentra

Productie: Sector Welzijn en Onderwijs,
stadsdeel Amsterdam-Noord

Tekst: Christine van Eerd

Fotografie: Tom van der Leij

Ontwerp en opmaak: Annelies Vlasblom

Drukwerk: PrimaveraQuint

Productie en eindredactie: Conny Stroet,
Sanne van Hees, Jocelyn Didde

Datum: maart 2005

Contact:

Stadsdeel Amsterdam-Noord

Sector Welzijn en Onderwijs

Buikslotermeerplein 2000

Postbus 37608

1030 BB Amsterdam

T: 020 634 99 11

E-mail: post@noord.amsterdam.nl

Internet: www.noord.amsterdam.nl